

Gradsko-seoske razlike u populacijskom programu otkrivanja raka dojke u Hrvatskoj

Valerija Stamenić, Marija Strnad

Cilj Istražiti gradsko-seoske razlike u raspodjeli rizičnih čimbenika za rak dojke.

Postupci Analizirali smo podatke iz prvoga kruga populacijskog programa za otkrivanje raka dojke „Mamma“ u Hrvatskoj koji je proveden između 2007. i 2009. i iz upitnika za samoprocjenu koji su ispunile 924 pacijentice s histološki potvrđenim rakom dojke. Reproductivna i antropometrijska obilježja, obiteljska povijest raka dojke, povijest bolesti dojke, i prijašnji pregledi dojke uspoređeni su između sudionica s područja Grada Zagreba (n = 270) i sudionica iz 13 županija s više od 50% seoskog stanovništva (n = 654).

Rezultati Stopa otkrivenog raka dojke bila je 4,5 na 1000 mamografija u seoskim županijama i 4,6 u Gradu Zagrebu, dok je stopa odaziva bila 61% u seoskim županijama i 59% u Zagrebu. Žene iz Zagreba imale su značajno više obilježja povezanih s povećanim rizikom obolijevanja od raka dojke ($P < 0,001$ u svim slučajevima): nikad nisu bile trudne (15% vs 7%), imale su kasnu prvu trudnoću (≥ 30 godina) (10% vs 4%), i bile su na posljednjem mamografskom pregledu prije 2-3 godine (32% vs 14%). Žene iz seoskih županija bile su češće pretile (41% vs 28%) i imale su ranu prvu trudnoću (< 20 godina) (20% vs 7%) ($P < 0.001$ za oboje).

Zaključak Identifikacija gradsko-seoskih razlika u uporabi mamografije i njihovih uzroka može pomoći u planiranju i provođenju intervencija za smanjivanje nejednakosti i modificiranje rizičnih čimbenika.